

Stanovisko Evropského výboru regionů Kontrola účelnosti rámcové směrnice o vodě, směrnice o podzemních vodách, směrnice o normách environmentální kvality a směrnice o povodních

(2020/C 324/05)

Zpravodaj:	Piotr CAŁBECKI (PL/ELS), maršálek Kujavsko-Pomořanského vojvodství
Odkazy:	SEC(2019) 438
	SWD(2019) 439
	SWD(2019) 440

POLITICKÁ DOPORUČENÍ

EVROPSKÝ VÝBOR REGIONŮ,

A. Úvodní připomínky

1. vítá skutečnost, že byla ve stanovené lhůtě provedena kontrola účelnosti rámcové směrnice o vodě a směrnice o povodních, a to v souladu s čl. 19 odst. 2 rámcové směrnice o vodě, v němž se uvádí, že „Komise přezkoumá tuto směrnici nejpozději do 19 let ode dne jejího vstupu v platnost a navrhne veškeré její nezbytné změny“;
2. poukazuje na to, že voda je nejdůležitějším společným statkem a zdrojem, který je k dispozici v omezeném množství a jež je třeba chránit a využívat udržitelným způsobem z hlediska kvality i kvantity. Ochrana tohoto zdroje a hospodaření s ním přesahuje hranice jednotlivých regionů a zemí, poněvadž 60 % povodí v EU se rozkládá na území více než jednoho členského státu;
3. upozorňuje na to, že odvětví závislá na vodě přinášejí v EU ročně 3,4 bilionu EUR, což odpovídá 26 % roční hrubé přidané hodnoty v EU, a zaměstnávají přibližně 44 milionů osob. Zároveň se znepokojením konstatuje, že pouze u 40 % povrchových vod v Evropě byl zjištěn dobrý ekologický stav a pouze u 38 % dobrý chemický stav⁽¹⁾;
4. s ohledem na pandemii COVID-19 požaduje lepší sterilizaci odpadních vod, intenzivnější výzkum v zájmu lepší konzervace odpadních vod (kanalizačních splašků a splaškových odpadních vod) a rozsáhlejší zavádění přírodou inspirovaných řešení s cílem vyloučit epidemiologická rizika ohrožující kvalitu vody;
5. zdůrazňuje, že voda má zásadní význam pro zachování životního prostředí a přetrvání lidstva. Místní a regionální orgány v členských státech hrají stěžejní roli, co se týče monitorování a provádění preventivních a nápravných opatření s cílem zajistit a zaručit vysokou kvalitu vody. Města a regiony zaujímají přední místo při plnění úkolu zabezpečit všeobecný přístup k vodě a hygienickým zařízením jakožto základní právo. Je důležité vyřešit problém nedostatku odborné způsobilosti, nadměrné byrokracie a chybějícího víceúrovňového přístupu, neboť mají negativní dopad na účinnost a mohou zabránit tomu, aby se na místní a regionální úrovni uplatňovaly osvědčené postupy;
6. upozorňuje na to, že evropští občané pokládají vodu za důležitou – rozhodli se totiž věnovat jednu z prvních evropských občanských iniciativ otázkám souvisejícím s vodní politikou EU. V rámci této kontroly účelnosti plní Komise rovněž závazky, které přijala v reakci na evropskou občanskou iniciativu týkající se práva na vodu (Right2Water)⁽²⁾, a sice že bude prosazovat přístup k vodě a hygienickým zařízením;

⁽¹⁾ Zpráva Evropské agentury pro životní prostředí (EEA) č. 7/2018, s. 6.

⁽²⁾ https://europa.eu/citizens-initiative/water-and-sanitation-are-human-right-water-public-good-not-commodity_cs.

B. Závěry plynoucí z kontroly účelnosti

7. bere na vědomí, že uvedené směrnice dle výsledků kontroly účelnosti do značné míry vyhovují danému účelu, avšak je zde určitý prostor pro zlepšení. Prostřednictvím těchto směrnic se dosáhlo vyšší úrovně ochrany vodních útvarů a zvládnání povodňových rizik. Skutečnost, že zatím nebyly plně uskutečněny cíle rámcové směrnice o vodě, je z velké části dána spíše neadekvátní výší vynaložených finančních prostředků, pomalým prováděním a nedostatečným zohledňováním environmentálních cílů v odvětvových politikách, a nikoli nějakými nedostatky v právních předpisech;

8. za jednu z oblastí, v nichž by se dalo dosáhnout zlepšení a výraznějších výsledků, byly v kontrole účelnosti označeny chemické látky. Jsou zde sice jisté doklady toho, že díky rámcové směrnici o vodě, směrnici o normách environmentální kvality a směrnici o podzemních vodách se snížilo chemické znečištění vod v EU, v posouzení byly nicméně uvedeny tři oblasti, v nichž není stávající legislativní rámec optimální. Jde o rozdíly mezi jednotlivými státy (odlišnosti v seznamech znečišťujících látek) a mezní hodnoty, které by neměly překročit, seznam prioritních látek (zdlouhavý proces) a to, že směrnice o normách environmentální kvality a směrnice o podzemních vodách vyhodnocují riziko pro člověka a životní prostředí převážně z hlediska jednotlivých látek, aniž by braly v potaz kombinované účinky směsí látek, a nevyhnutelně pokrývají jen nepatrnou část látek vyskytujících se v životním prostředí;

9. upozorňuje na to, že je i nadále ohrožena kvalita zdrojů pitné vody. Vyjadřuje proto politování nad tím, že v kontrole účelnosti nebyla věnována pozornost fungování a provádění článku 7 rámcové směrnice o vodě, jehož cílem je zabránit zhoršování kvality vodních útvarů využívaných k odběru vody a snížit stupeň úpravy potřebný pro výrobu pitné vody. Hospodářské subjekty působící v oblasti zásobování pitnou vodou by měly mít možnost využívat zdroje vysoce kvalitní vody, aby snížily náklady na její úpravu. Vyzývá Komisi a spolunormotvůrce, aby zajistili zavedení přísných norem jakosti a bezpečnosti, jakož i soudržnost politik s ohledem na přepracované znění směrnice o pitné vodě, včetně jejich ustanovení o přístupu k vodě⁽³⁾;

10. je zklamán tím, že v kontrole účelnosti nebyl důkladněji posouzen dopad rozsudku Evropského soudního dvora týkající se řeky Vezery⁽⁴⁾. Používání ustanovení o zamezení zhoršení a o zlepšení stavu vodních útvarů (čl. 4 odst. 1 rámcové směrnice o vodě) a ustanovení o výjimkách (čl. 4 odst. 4 až 7 téže směrnice) přineslo hospodářským subjektům i příslušným orgánům právní nejistotu. V této souvislosti je zejména potřeba důkladněji prozkoumat, jaký to má dopad na činnosti, které chrání životní prostředí (např. čistírny odpadních vod) nebo přispívají ke klimatické transformaci a hospodaření s energií a se zdroji;

11. vzhledem k tomu, že v současnosti je vyňata více než polovina všech vodních útvarů v Evropě, bude dle jeho názoru – mírně řečeno – značně problematické dosáhnout do roku 2027 pozitivních výsledků a pravděpodobně jich do tohoto roku dosaženo nebude. Upozorňuje tedy na to, že bude nezbytné výrazně zvýšit vynakládané úsilí a zdroje a zlepšit provádění a prosazování rámcové směrnice o vodě, a zdůrazňuje, že bude nutné pokračovat v ochraně vody podle rámcové směrnice o vodě i po roce 2027;

12. vyzývá Komisi, aby doplnila posouzení o zkušenosti z členských států, které uplatňují rámcovou směrnici o vodě v souladu se zásadami rozsudku týkajícími se řeky Vezery. Je znepokojující, že několik členských států neprovádí směrnici v dostatečném rozsahu, není to ale důvodem k tomu, aby se přehlížely právní problémy v těch zemích, které ji naopak provádějí řádně;

C. Soudržnost politik – rámcová směrnice o vodě a jiné právní předpisy EU

13. požaduje, aby se k otázkám týkajícím se vody přistupovalo méně izolovaně a aby byla zajištěna větší soudržnost a koordinace u všech vzájemně souvisejících právních předpisů EU, zejména pokud jde o změnu klimatu, oběhové hospodářství a nové znečišťující látky. Do všech politik EU by mělo být začleněno hospodaření s vodou odolné vůči změně klimatu a v rámcové směrnici o vodě by měl být vytyčen jasný a ambiciózní cíl týkající se zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se jí;

⁽³⁾ Návrh směrnice Evropského parlamentu a Rady o jakosti vody určené k lidské spotřebě (přepracované znění) (COM/2017/0753 final – 2017/0332 (COD)).

⁽⁴⁾ Tisková zpráva ESD: <https://curia.europa.eu/jcms/upload/docs/application/pdf/2015-07/cp150074cs.pdf>.
Úplné znění rozsudku ESD: <http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=165446&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=1784620>.

14. podtrhuje provázanost rámcové směrnice o vodě a směrnice o povodních s jinými politikami, v nichž hrají místní a regionální orgány stěžejní roli – patří sem například územní plánování, zemědělství, výroba energie, zejména energie hydroelektrické (a zásobování energií), tepelné využívání vody k vytápění a chlazení, vodní doprava, lidské zdraví, cestovní ruch a provádění směrnice o čištění městských odpadních vod a směrnice o dusičnanech;

15. v tomto ohledu je potěšen tím, že bylo současně provedeno vyhodnocení směrnice o čištění městských odpadních vod, která je základním pilířem nakládání s odpadními vodami v Evropě. Došlo se při něm k podobnému závěru jako při kontrole účelnosti, tj. že je nezbytné účinné a efektivní provádění stávajících právních nástrojů, které by mělo rozsáhlé přínosy pro společnost a životní prostředí. S politováním však konstatuje, že v rámci tohoto vyhodnocení nebyla posouzena účinnost dané směrnice z hlediska vypouštění průmyslových odpadních vod do stokových soustav a čistíren městských odpadních vod. Stejně tak s politováním konstatuje, že nebyla provedena právní analýza dopadu, který má chybějící soudržnost mezi článkem 4 rámcové směrnice o vodě a články 10, 7 a čl. 2 odst. 9 směrnice o čištění městských odpadních vod na neefektivnější čistírny odpadních vod v Evropě;

16. mimoto upozorňuje na rozdíly v přístupech jednotlivých členských států, co se týče fosforu a eutrofizace, a vybízí k tomu, aby byl mezi směrnicí o čištění městských odpadních vod a rámcovou směrnicí o vodě zajištěn větší soulad;

17. považuje za nezbytné, aby se Evropská komise snažila ve větší míře prosazovat právní závazky týkající se hlavních faktorů, jež nepříznivě ovlivňují vodní prostředí, například ty, jež vyplývají ze směrnice o dusičnanech a směrnice o čištění městských odpadních vod. Velkou pozornost je třeba věnovat novým škodlivým mikroskopickým znečišťujícím látkám, včetně mikroplastů a léčivých přípravků, neboť stávající technologie používané v čistírnách odpadních vod neumožňují tyto látky zcela odstranit;

18. zdůrazňuje, že intenzivní zemědělství patří k hlavním faktorům vyvíjejícím tlak na povrchové a podzemní vody, mimo jiné na odběr vody a její znečištění pesticidy, hnojivy a farmaceutickými rezidui antibiotik podávaných hospodářským zvířatům. Příští společná zemědělská politika musí v plném rozsahu zohledňovat dopady zemědělské činnosti na vodu a podporovat přechod na postupy šetrnější vůči vodě. Řešení mohou zahrnovat návrhy na rozšíření environmentální podmíněnosti přístupu k pláťbám na všechna ustanovení rámcové směrnice o vodě, což podpoří ekologičtější zemědělství prostřednictvím „ekorežimů“, jakož i dialog a výměnu osvědčených postupů, do nichž se vodohospodářské subjekty, příslušné nevládní organizace a zemědělci aktivně zapojí;

19. připomíná, že voda je hlavním směrodatným faktorem řádného fungování biosféry, biologické produktivity a absorpční kapacity a má vliv na činnost v mnoha různých hospodářských odvětvích, zejména v zemědělství, energetice a průmyslu, a je těmito činnostmi rovněž ovlivňována. Probíhající i budoucí diskuse v rámci současného legislativního cyklu jsou skvělou příležitostí k zajištění toho, aby voda a zastřešující cíle rámcové směrnice o vodě byly začleněny do politik týkajících se jiných odvětví. Zdůrazňuje, že Zelená dohoda pro Evropu obsahuje ambiciózní cíle týkající se omezení využívání zdrojů, znečištění a toxicity. Do strategií, jako je nový akční plán pro oběhové hospodářství, akční plán pro nulové znečištění, nová strategie v oblasti biologické rozmanitosti nebo strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“, by tudíž měly být jasně začleněny cíle rámcové směrnice o vodě, aby bylo dosaženo úplné soudržnosti politik;

20. zdůrazňuje, že využíváním recyklované odpadní vody k zavlažování v zemědělství lze zmírnit nedostatek vody a podpořit přizpůsobení se změně klimatu a oběhové hospodářství. V této souvislosti vítá přijetí nařízení Evropského parlamentu a Rady o minimálních požadavcích na opětovné využívání vody a připomíná svůj postoj k opětovnému využívání vody uvedený v příslušném stanovisku^(?);

21. vyzývá Komisi, aby vytvořila plně funkční systém monitorování pro pravidelné shromažďování aktuálních naměřených údajů o reziduiích pesticidů v životním prostředí (zejména v půdě a vodě), přičemž by mohly být využity úspěšné zkušenosti se systémem monitorování půdy v rámci statistického průzkumu využívání půdy a krajinného pokryvu (LUCAS);

22. je potěšen tím, že se Komise dne 13. ledna 2020 rozhodla zakázat thiakloprid, což je pesticid na bázi neonikotinoidů, který vyvolává obavy z hlediska vlivu na životní prostředí, zejména pak na podzemní vody, a jež Evropský úřad pro bezpečnost potravin označil za látku nebezpečnou pro lidské zdraví. Vyslovuje se rovněž pro to, aby byl zakázán glyfosát a aby se v rámci SZP podpořilo ukončení používání pesticidů;

(?) Stanovisko Evropského výboru regionů Návrh nařízení Evropského parlamentu a Rady o minimálních požadavcích na opětovné využívání vody (Úř. věst. C 86, 7.3.2019, s. 353).

D. Další kroky k zajištění dobrého stavu vodních útvarů v EU

23. důrazně poukazuje na to, že se rámcová směrnice o vodě stala mezníkem na cestě ke zlepšení stavu vodních zdrojů v Evropě a příkladem pro ostatní světadíly. Je však naléhavě nutné ji aktualizovat s přihlédnutím k nově se objevujícím výzvám (změna klimatu, mikroplasty, léčivé přípravky, chemické látky, antibiotika atd.) a nově vyvinutým řešením (nové technologie a postupy) za uplynulých 20 let a k cílům udržitelného rozvoje a Zelené dohody pro Evropu;

24. v této souvislosti vyzývá k tomu, aby se přešlo k novému paradigmatu, v jehož rámci se bude na biosféru pohlížet z evolučního hlediska (je třeba upozorňovat lidi na to, že biosféra vždy procházela změnami) a také ve větší míře z hlediska ekosystémového (zahrnujícího udržitelnost povodí a dekarbonizaci), a aby bylo podporováno lepší pochopení ekologických procesů, včetně koloběhu vody, uhlíku, dusíku a fosforu;

25. upozorňuje na to, že v rámci tohoto nového paradigmatu je třeba pohlížet na každé povodí jako na jedinečný „platónský superorganismus“, v němž kombinace geomorfologických, klimatických a ekosystémových podmínek (oblasti změněné působení člověka nebo v přirozeném stavu) a různých forem lidské činnosti ovlivňují koloběh vody a ekologický stav. Nemělo by to být vnímáno pouze z hlediska bezpečnosti a zdrojů, nýbrž především jako způsob, jak zajistit udržitelnou budoucnost, zdraví a kvalitní život pro všechny;

26. vyzývá k tomu, aby se na základě zjištění učiněných během kontroly účelnosti urychlilo vyvíjení transdisciplinárního a integrujícího paradigmatu a souvisejících inovativních řešení, aby bylo v rámci Zelené dohody pro Evropu možné dosáhnout nulového znečištění ovzduší, vody a půdy. Domnívá se, že je naprosto nezbytné zachovat a obnovit biologickou rozmanitost v řekách, jezerech, mokřadech a ústích řek a zabránit škodám, které působí povodně, a co nejvíce tyto škody omezit;

27. vyzývá k tomu, aby byl do rámcové směrnice o vodě vnesen nový, holistický rozměr, v jehož rámci bude předcházení povodním provázáno s řízením v oblasti prevence sucha a s opatřeními k posílení potenciálu udržitelnosti povodí (sestavující z ekohydrologického hlediska z pěti prvků: vody, biologické rozmanitosti, odolnosti vůči změně klimatu, ekosystémových služeb pro společnost a dalších aspektů, zejména kultury a vzdělávání);

28. zdůrazňuje, že je nutné vypracovat a zavést osvědčené postupy řízení a inovativní technologie, aby bylo možné snížit znečištění mikroskopickými znečišťujícími látkami, včetně pesticidů, antibiotik a mikroplastů, a dalšími nebezpečnými látkami. Upozorňuje na to, že znečištění je třeba zamezovat u zdroje uplatňováním komplexního přístupu založeného na informovaných a participativních procesech s účastí občanů, v jehož rámci budou zapojeny všechny subjekty a budou přednostně využívána ta nejspravedlivější a nákladově nejefektivnější řešení. Opatření musí být uzpůsobena místním podmínkám, řešit důsledky neprovádění a reagovat na pečlivě zjištěné potřeby a dlouhodobé aspekty, přičemž by nemělo jít o jednoduchá technologická řešení, na což Evropská komise upozorňuje v kontrole účelnosti;

29. požaduje, aby se intenzivněji realizoval výzkum a zaváděly inovace v oblasti diverzifikace zdrojů vody s cílem zabezpečit dodávky vody, zejména v evropských městech, jež přitahují stále větší počet obyvatel, a v evropských regionech, které jsou vzrůstající měrou zasahovány dlouhodobými suchy;

30. navrhuje, aby byly neprodleně zavedeny inovativní nástroje s cílem dosáhnout dobrého ekologického stavu evropských povodí, k nimž patří například ekohydrologická řešení inspirovaná přírodou (viz zpráva OSN o světovém vývoji v oblasti vody nazvaná *Nature-Based Solutions for Water*, tj. „Přírodou inspirovaná řešení v oblasti vody“). Upozorňuje na to, že tato řešení zvyšují účinnost hydrotechnické infrastruktury, obzvláště v zemědělské krajině a městském prostředí, co se týče zmírňování probíhající změny klimatu a přízpůsobování se této změně, a posilují komplexní potenciál udržitelnosti povodí týkající se vody, biologické rozmanitosti, ekosystémových služeb pro společnost, odolnosti vůči změně klimatu, kultury a vzdělávání⁽⁶⁾. Napomáhají rovněž k uplatňování holistického přístupu tím, že podporují transdisciplinární pojetí udržitelnosti v oblasti vědy a vzdělávání;

⁽⁶⁾ Ecohydrology as an integrative science from molecular to basin scale: historical evolution, advancements and implementation activities.

Prof. M. Zalewski Ecohydrology and Hydrologic Engineering: Regulation of Hydrology-Biota Interactions for Sustainability.

31. upozorňuje na malé a středně velké čistírny odpadních vod, které se neustále potýkají s pravidelným poklesem účinnosti, a doporučuje používat ekohydrologická řešení inspirovaná přírodou – sekvenční sedimentační a biofiltrační systémy – s cílem snížit množství znečišťujících látek v odtoku, a dosáhnout tak dobrého ekologického stavu sladkovodních ekosystémů;

32. upozorňuje na to, že podle nedávno zveřejněné zprávy hodnotící světový vývoj v oblasti vody jsou ekohydrologická řešení inspirovaná přírodou uplatňována pouze u 5 % investic souvisejících s vodním hospodářstvím, ačkoli by tento podíl měl být vyšší. Difúzní znečištění a srážková voda z měst se na celkovém znečištění povodí podílí téměř z 50 % (difúzní znečištění látkami vyplavenými srážkovou vodou ze zemědělských ploch, z krajiny a z měst a také z dopravní infrastruktury a výskyt velkého množství fosforu a dusíku v důsledku difúzního znečištění, například v Baltském moři). Ekohydrologická řešení inspirovaná přírodou jsou nejúčinnějším prostředkem, jak toto znečištění zmírnit. To znamená, že v zájmu zmírnění dopadu znečištění je třeba je používat desetkrát častěji než nyní, zejména pak řešení inspirovaná přírodou prováděná v souladu s ekohydrologickými zásadami;

33. upozorňuje na to, že vzhledem ke stále výraznějším dopadům změny klimatu je třeba provázat směrnici o povodních s rámcovou směrnicí o vodě s cílem podpořit doplňování zásob podzemních vod, retenční schopnost říčních údolí zadržováním vody v záplavových územích a poldrech a obnovu úrovní hladiny v okolních jezerech a mokřadech. Zdůrazňuje, že posílení retenční schopnosti povodí má stěžejní význam, jelikož voda – která povzbuzuje biologickou produktivitu – zvyšuje hromadění uhlíku a oběh živin, což zabraňuje pronikání živin do vody a atmosféry a zamezuje eutrofizaci a množení toxických řas;

34. zdůrazňuje, že je třeba sladit s rámcovou směrnicí o vodě společnou zemědělskou politiku, směrnici o dusičnanech a nařízení o přípravcích na ochranu rostlin, a to s cílem snížit difúzní znečišťování (dusíkem a fosforem), které se v poslední době z 20–50 % podílelo na pronikání živin do jezer, vodních nádrží a pobřežních oblastí. V regionech, v nichž je soustředěn průmyslový chov hospodářských zvířat, se zdá být obtížné dosáhnout tohoto cíle, pokud se v rámci SZP a vnitrostátních politik – v souladu s cíli Zelené dohody, strategie v oblasti biologické rozmanitosti a strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“ – nebude usilovat o výrazné omezení této formy chovu. Mohlo by k tomu přispět i vybudování vysoce účinných přechodových zón mezi souší a vodou, v nichž bude docházet k denitrifikaci a jež budou působit jako geochemická bariéra. zdůrazňuje, že pokud zemědělská krajina získá smíšenější podobu (vytvoření přechodových zón mezi souší a vodou a výsazení stromořadí a ochranných lesních pásů), omezuje se tím vysušování půdy působením silného větru, ale také úbytek organických látek a uhlíku z půdy. Tyto tři metody, jakož i další opatření ke zlepšení schopnosti krajiny zadržovat vodu, by proto měly být zahrnuty do biohospodářské strategie. Mohlo by se tím výrazně zvýšit zachycování a ukládání uhlíku, což je jednou z priorit Zelené dohody pro Evropu;

35. zdůrazňuje, že dopad toho, že srážková voda odváděná z městských oblastí může z 10–20 % přispívat ke znečišťování povodí živinami, lze zejména u nové zástavby účinně zmírnit zaváděním pokročilých ekohydrologických řešení inspirovaných přírodou, jež nevyžadují vysoké náklady – jde například o sekvenční sedimentační a biofiltrační systémy a hybridní systémy, v nichž jsou ekohydrologická řešení inspirovaná přírodou kombinována s tradiční hydrotechnickou infrastrukturou. To by se mělo koordinovat s opatřeními k přizpůsobení zastavěného území měnícímu se klimatu. Pokud je to proveditelné, měla by se tato řešení uplatnit i u současné zástavby;

36. připomíná, že ve svém stanovisku k reformě SZP navrhl, aby bylo do příští SZP zahrnuto pět kvantifikovatelných cílů v oblasti životního prostředí (stanovených pro rok 2027). Jedním z nich je cíl zaručit, aby 100 % povrchových a podzemních vod bez výjimky odpovídalo požadavkům směrnice o dusičnanech;

37. upozorňuje na to, že lhůta pro realizaci opatření uvedených v plánech povodí je příliš krátká, poněvadž se v životním prostředí mohou projevit až za mnohem déle než šest let. Z tohoto důvodu vybízí, aby byla plánovací období prodloužena alespoň o další dvě období až do roku 2039 a aby místní a regionální orgány vypracovaly inovativní projekty dlouhodobého rázu (?);

38. domnívá se, že v některých členských státech postrádají plány povodí a vnitrostátní plány mnohdy řešení pro osídlení s nízkým rizikem povodní a že nebylo možné uskutečnit žádnou stavbu, včetně renovace, za účelem ochrany před povodněmi. Členskými státy by se v tomto ohledu mělo dostat větší podpory ze strany Komise a jejích agentur, aby bylo možné nalézt proveditelná řešení;

(?) Jako příklad lze uvést opětovné vysazení lososa do Rýna, z něhož v 50. letech 20. století postupně vymizel. V roce 1991 zahájila Mezinárodní komise pro ochranu Rýna praktická opatření, jejichž pozitivní výsledky však začaly být patrné až o 20 let později;

39. zdůrazňuje, že je nutné zajistit větší soudržnost mezi rámcovou směrnicí o vodě, směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2009/128/ES^(*), kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství za účelem dosažení udržitelného používání pesticidů v souladu s environmentálními cíli EU, a nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006^(**) o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek (REACH), aby bylo možné zintenzivnit monitorování a následně identifikovat nejlepší opatření. Je nutné zastavit nebezpečné chemické látky u zdroje a zvýšit odpovědnost výrobců za chemické látky uváděné na trh;

40. žádá, aby byla prozkoumána možnost využívat vodní útvary při naplňování Zelené dohody, zejména potenciál zemědělských podniků pro produkci mořských řas, neboť jsou přírodním prostředkem zachycujícím CO₂ a uhlíkově neutrálním zdrojem energie a krmivem pro hospodářská zvířata;

41. domnívá se, že nedílnou součástí přepracované rámcové směrnice o vodě by mělo být provádění Agendy 2030 a 17 cílů OSN v oblasti udržitelného rozvoje;

42. žádá Komisi, aby v rámcové směrnicí o vodě lépe zohlednila místní a regionální územní charakteristiky. Vzhledem k tomu, že místní a regionální kopcovité a hornaté oblasti jsou poměrně citlivé z důvodu klimatických podmínek a říční toky, zejména apeninské, jsou stále více občasně, neodpovídají definované podmínky pro tento druh vodních útvarů (a zřejmě ani stanovené postupy monitorování) příslušným cílům. Výsledkem je klasifikace, která nedostatečně charakterizuje jejich kvalitu dokonce i tehdy, když na ně nepůsobí antropogenní tlak, přičemž tuto kritickou situaci ještě zhoršuje změna klimatu;

43. vyzývá Komisi, aby pomohla zvýšit potenciál provádění ve městech a regionech v celé EU tím, že rozšíří stávající platformy pro sdílení osvědčených postupů a poznatků a poskytne finanční nástroje na podporu předávání inovativních metod a systémových řešení mezi jednotlivými regiony;

44. s ohledem na kulturní, historický a sociální rozměr vodních útvarů se domnívá, že je třeba využít rámcovou směrnicí o vodě a její komplexní působnost k podpoře mezioborové spolupráce a transparentnosti a k posílení postavení občanů jakožto zainteresovaných stran, aby mohli vyjadřovat svůj názor v rozhodovacím procesu, mj. i k ekonomickým aspektům týkajícím se veškerých environmentálních služeb, a nikoli pouze těch souvisejících s dodávkami a úpravou vody;

45. v této souvislosti požaduje, aby byla v souladu se zásadami řádné správy věcí veřejných vypracována metodika pro vedení pravidelného dialogu mezi všemi relevantními subjekty, rozhodujícími činiteli, společenskými organizacemi a vědeckými pracovníky (tzv. *citizen science* – zapojení občanů do vědeckých iniciativ) s cílem posílit jejich zapojení do vyvíjení a zavádění inovativních řešení;

46. vybízí celostátní, regionální a místní orgány s veřejnými vodárenskými podniky, aby se zapojily do iniciativy *Water Erasmus*, v jejímž rámci mohou techničtí pracovníci navštěvovat své protějšky v jiných členských státech a seznamovat se s jejich vodo hospodářskými postupy. Je třeba zintenzivnit tyto výměny i další aktivity, například specializované workshopy, jelikož umožňují šířit informace, posílit dialog, dozvědět se o existujících řešeních a vytvářet kapacitu;

47. vyzývá Komisi, aby využila veškerých nástrojů s cílem zamezit jakémukoli plýtvání vodními zdroji a zajistit náležitou údržbu zařízení, která slouží k řízení toku vod;

48. vyzývá Komisi, aby všem celostátním a místním orgánům připomněla, že voda je mimořádně důležitým veřejným statkem, aby v této souvislosti lépe uskutečňovala politiku určování poplatků za vodu v souladu se zásadou návratnosti nákladů, která je zakotvena v článku 9 rámcové směrnice o vodě, aby na domácnosti, zemědělství a průmysl pohlížela jako na „spotřebitele vody“ a aby doporučila používání cenových opatření na podporu zachování zdrojů, jako jsou například letní sazby nebo blokové sazby vycházející ze spotřeby vody. Mimoto by měla být prostřednictvím udržitelných nástrojů financování, jako je například rozšířená odpovědnost výrobce, důsledně uplatňována zásada „znečišťovatel platí“;

(*) Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2009/128/ES ze dne 21. října 2009, kterou se stanoví rámec pro činnost Společenství za účelem dosažení udržitelného používání pesticidů (Úř. věst. L 309, 24.11.2009, s. 71).

(**) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 ze dne 18. prosince 2006 o registraci, hodnocení, povolování a omezování chemických látek, o zřízení Evropské agentury pro chemické látky, o změně směrnice 1999/45/ES a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 793/93, nařízení Komise (ES) č. 1488/94, směrnice Rady 76/769/EHS a směrnic Komise 91/155/EHS, 93/67/EHS, 93/105/ES a 2000/21/ES (Úř. věst. L 396, 30.12.2006, s. 1).

49. upozorňuje na to, že zásoby vody ve světě se ztenčují a jsou rozmístěny nerovnoměrně, což může vést k regionálnímu a globálnímu konfliktu. Aby se tomu předešlo, je velice důležité sdílet v celosvětovém měřítku nová paradigma, nové postupy a nová systémová řešení, zejména s oblastmi, které mají vody nedostatek (například Afrika a Blízký východ). Navrhuje, aby Komise prozkoumala, zda by bylo možné navázat spolupráci s Mezinárodním hydrologickým programem organizace UNESCO s cílem posílit vedoucí úlohu Evropy při zajišťování udržitelného hospodaření s vodou ve světě;
50. požaduje, aby byla ochrana vodních zdrojů prosazována i v kandidátských zemích a zemích přistupujících k EU.

V Bruselu dne 2. července 2020.

předseda
Evropského výboru regionů
Apostolos TZITIKOSTAS
